

# A Hét

TÁRSADALMI, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KÖZLÖNY

## Lutz Heck korszakalkotó könyve

Hangos film, hangos rádió: az utóbbi esztendő nagy találmányai meglehetősen hozzászoktatták az embereket ahhoz, hogy semmin se csodálkozzanak. De azért mégis meghökkentünk egy pillanatra, amikor Münchenből érdekes küldeményt hozott számunkra a posta. Az egyik német könyvkiadó-cég jeentkezik legújabb szenzációjával, amely nem egyéb, mint — a beszélő, a hangos könyv.

Dr. Lutz Heck a szerzője ennek a különös nyomdai terméknek; Heck a berlini állatkertnek, a Zoonak egyik igazgatója és azt a feladatot tűzte maga elé, hogy az északafrikai sivatagok ezernyi rejtett titkát az európai közönség számára közvetítse. Schrei der Steppe a kötet címe, amelyben a szerző saját felvételeinek egész sorával igyekszik a messzi világrészt az olvasóval megismertetni. Munkájában azonban rájött arra, hogy hiába minden még oly szemléltető leírás és hiába a legtökéletesebb fényképfelvétel: az afrikai steppék titokzatos és grandiózus világát nem ismerheti meg a maga valóságában az, aki az állatok szörnyű hangkoncertjét a saját füleivel nem hallgatta meg.

Lutz Heck hosszú és izgalmas karavánutat tett meg nemrég Afrika belsejébe, rengeteg érdekes és izgalmas kalandja volt és kellő előrelátással nemcsak fényképezőgépet, hanem hangfelvétel- és rögzítőapparatot is vitt magával. A felvételek nagyszerűen sikerültek és ilyesformán született meg az első „beszélő” könyv, amelyről a kiadó azt hirdeti, hogy új korszakot nyit a modern könyvkiadás történetében.

A kísérlet valóban érdekes: a könyv „hangillusztrációi” normális, 25 cm. átmérőjű gramofonlemezre vannak felvéve. A szövegben különösen feltűnő szedés jelzi azokat a helyeket, amelyekhez ér-

ve, a lemezt szerephez kell juttatni. Így azután minden nagyszerűen kiegészíti egymást: miközben a sorokat olvassuk, előttünk vannak a fényképfelvételek és ugyanakkor megszólal szobánkban az afrikai őserdő . . . Nagyon szemléltető módszer ez; amikor például a hirtelen beköszöntő alkonyatot írja le a szerző, az állatok tarka egyvelege búcsúztatja a Napot, az együttesből kiemelkedik a páviánok vad kiáltása és a galambok szelid turbékolása. Közben a kis karavánok nyugvóhelyéről megszólal a suaheli-négernek egyhangú esti éneke, majd egyszerre gyorsabb ütemre hangolódik a koncert: a hiénák vérfagyasztó üvöltésbe kezdenek, amelyet egy darabig csak a sakálók visítása szakítgat meg, hogy azután egyszerre csak — először a messze távolból, azután egyre közelebbről — az oroszlán próbálja ki királyi hangját. De nem sokáig, mert minden irányból az oroszlánra vetik magukat a hiénák és a sakálók, rövidesen diadalittas bögés hangzik fe és azután a szörnyű vadak vérfagyasztó kacagással fognak az oroszlánlakomához . . .

Érdekes kísérlet, az kétségtelen. Csak az a kérdés, valóban új irányt

jelent-e a mai könyvkiadás terén. Mert ha igen: rossz még csak elképzelni is, micsoda újabb teherpróba vár amúgyis eléggé kikezdett idegeinkre. Eddig az olvasás percei jeentették az egyedüli pihenést a nagyváros szüntelen larmája közepette. Ezentúl gyökeresen megváltoznék a helyzet. A zaj, a külső élet pokoli larmája betörne dolgozószobánk csendjébe és sehol sem lehetne védelmet találni előle. Azután furcsa esetek adódnának: a férj — mondjuk — Spengler pesszimiztikus állambölcseletének „hangja” mellett szórakoznék ugyanakkor, amikor a feleség kezében Colette limonádé-erotikája szólalna meg; a gyerekek pedig ezalatt Robinson kalandjainak hangos változatával telítenék a csendes családi atmoszférát . . . Rossz rá gondolni, hová vezetne ez a találmány a mai ideges és — rabitzfalas világban, amikor a harmadik szomszédunk diszkrét ügyei is szinte fülünk hallatára bonyolódnak le. Minden tisztelet a tudomány előre tett lépéseinek, de azért a magam részéről a következő ötven év tartamára mégis csak a „néma” könyv mellett szavazok. Azután már úgyis mindegy. Ennekem . . .

## Sok a feloslzás, kiárusítás

Sok a végeladás és megszűnés. Csak egy részét irtuk össze.

Földváry Imre férfidivat és fehérnemű kereskedő cég, amelynek a Kosuth Lajos ucca 18. sz. alatt van a főüzlete, mindkét helyen hatalmas táblán hirdeti: „Fióküzlet feloszlik.” Mindkét üzlet céltábláján ez olvasható, de épen azok, akiknek e figyelmeztetés szól, bajosan tudják, hogy melyik a fő és melyik a fióküzlet, ahová a felírással — az áruraktár kiárusításával rendszerint vele járó — mérsékelt árakat vél fellelni.

Azután ott van a Velencei Kornél

Bécsi ucca 2. sz. alatti fehérnemű és kelengye üzlete. Ez a cég

több mint egy éve feloslzást hirdet,

ámbar tudjuk, hogy az ilyen végeladásszerű kiárusításra a törvény 3. legfeljebb 6 hónapot szab meg. Vagy például a Mitterdorfer Otto és társa, Kigyó ucca 4. sz. alatti cég, amely már 1930 november óta „likvidál”. A Rákóczi uti „Kalap Otthon”, amely szintén „feloszlik”, de — mint bennünket jól informált helyen felvilágosítottak

állandóan új árak beszerzésével gyarapítja áruraktárát,

pedig ezt az 1923. V. tc. 29. §-a tiltja. Avagy megemlitsük a Braumann Zoltán harisnya és kötöttáru különlegességi céget a Vörösmarty tér 8. sz. alatt, amely cég most már

második esztendeje aggatja ki a „feloszlik” esábitó feliratokat.

## Legolcsóbb: Lengyelország, legdrágább: Ausztria

Az 1932. évi nyári árakat a háboru-előtti év átlagáraival összehasonlítva, a következő indexet kapjuk:

Németország 97.2, Anglia 76.3 (aranyfont alapos), Franciaország 83.7, Belgium 75.8, Hollandia 80.—, Svájc 97.7, Olaszország 85.3, Svédország 77.1 (arokorona alapon), Lengyelország 76.2, Ausztria 116.—, Egyesült Államok 93.8, Magyarország 99.—, ipari 118.1, agrár 75.4

A legolcsóbb ország tehát eszerint Lengyelország, a legdrágább pedig Ausztria. Magyarországon az árak általában a békeparitás körül mozognának, ha nem volna irreálisan nagy különbség az agrárindex és ipari index között.

## Winter tőzsdetag elitélése

Az elmúlt hó közepétáján a büntető-törvényszék Horváth-tanácsa érdekes ügyben hozott ítéletet. Az ügyész Winter Sándor, az értéktőzsde egyik ismert tagja ellen fizetési eszközökkel való visszaélés vétsége miatt vádat emelt. Winter Sándor ellen azért kellett ugyanis bünyvádi eljárást megindítani, mert körülbelül egy év előtt közvetlen a devizakorlátozó rendeletek megjelenése után

**17.000 pengő készpénzt és 60 darab Magyar Hitelrészvényt akart Bécsbe esempészni.**

Winter Sándor a törvényszék előtt azal védekezett, hogy e terv tiltott keresztülvitelétől később önként állt el és így tulajdonképpen a fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés vétségével ő nem vádolható. A büntető-törvényszék Winter Sándor védekezését nem fogadta el és fizetési eszközökkel való visszaélés vétségében bünösnek mondta ki és

**1000 pengő pénzbírságra ítélte.**

Winter Sándor a törvényszék ítéletében meg is nyugodott és ellene fellebbezést nem is jelentett be, ami azért fgyelemreméltó, mert

ezzel Winter Sándor bünösségét önmaga is elismerte.

Sós Bernát, Erzsébet körut 50. szám alatti divatáruháza, azzal esábitgatja mérsékelt eredménnyel a vásárlóközöniséget, hogy „új üzlethelyiséget” bérelt.

Ezek csak egy pár példák a sok közül.

A büntető-törvényszéknek ez az ítélete a tőzsdét azért érdeklí közelebbről, mert e jogerős bírói ítélet után joggal vetődik fel az a kérdés, hogy tagja lehet-e Winter Sándor ilyen ítélet után a tőzsdének, vagy sem?

## HIREK

**A Nasicí közgyűlése.** Október 18-án tartja Genfben közgyűlését a Nasicí. Az április 30-ával zárult üzletév zárószámadatai 627.755 frank bruttó bevettelt tüntetnek fel, a múlt esztendei 1.814.943 svájci frankkal szemben. A költségek, kamatok és adók levonása után 127.450 svájci frank a tiszta nyereség, amelyhez még a múlt évi áthozatból 33.839 svájci frank járul. Mint értesülünk, az igazgatóság a közgyűlésnek azt javasolja, hogy ezt az összeget osztalék kifizetésének mellőzésével részben a tartalékalap növelésére fordítsák, részben pedig új számlára vigyék át. A gazdasági világváltság, nemkülönben a nemzetközi fapiacra uralkodó súlyos viszonyok, amelyeket különösen a féktelen orosz verseny idézett elő, a Nasicí üzleteredményében is kifejezésre jut. A forgalom esökkenésével a termelést is korlátozni kellett. Ilyen körülmények között a vállalat vezetőségének főtörekvése az volt, hogy az adósságokat visszafizesse és ez teljes mértékben sikerült is. Ma a Nasicí az összes faipari vállalatok között szinte egyedülállóan van abban a különleges helyzetben, hogy adósságai nincsenek. Ezenkívül óriási nagyértékű telepei is csaknem teljesen le vannak írva, úgyhogy a 22.28 millió svájci frank alaptőke teljes egészében tiszta vagyónként jelentkezik.

**Felhívjuk a közöniség figyelmét** arra, hogy amennyiben kályháknak átrakása vagy kicserélése válik szükségessé, azokat hazai szén- és brikett-fűtésre alakítsák át. Nyomatékosan rá kell mutatnunk arra, hogy a régi kályháknak fűtésre való berendezése nem célravezető, mert azokat előbb-utóbb hazai szén- és brikettfűtésre kellene ismét átalakítani. Nevezetesen hazai fatermelésünk a fogyasztást nem tudja kielégíteni és eddig is nagymennyiségű külföldi tűzifa importjára voltunk szorulva. Ezen import a devizaneheztségek folytán ugyanolyan akadályokba ütközik, mint a külföldi szén

behozatala. Amíg ezért a tűzifa beszerzése bizonytalanná válhat, a hidegebb télben is minden háztartási szükségletet nemcsak fedezni tud, de teljesen és olcsóbban pótolja az eddig használatban volt porosz szenet a tait, dorogi és Salgó-bányászati magas hőértékű szene és brikettje. A kályháknak átalakítására vagy kicserélésére bárkinek készséggel adnak felvilágosítást a Szénforgalmi Iroda, Budapest, V., Nádor ucca 19., telefon: 235—35, vagy az ismert fővárosi szén-nagykereskedő cégek.

**Az Első Magyar Részvényserfőzde,** amely üzletét szeptember 30-án zárta, a sörfogyasztás nagy esökkenését sikeresen tudta kompenzálni a malátáüzlet jelentős fellendülésével. Délamerikába, Svájcba és még számos más országba exportálja a malátát és ezzel magyarázható, hogy a sörárpa már a buzánál is drágább. Az üzleteredményre természetesen döntő befolyással a malátáexport emelkedése nem lehetett és ezért a Részvényserfőzde idei mérlege a tavalyinál sokkal kisebb nyereséget fog kimutatni. Ennek következtében, ha osztalék kifizetésére egyáltalán sor kerül, a dividenda legfeljebb a múltévi osztaléknak fele, tehát **1.60 pengő lesz.** A közgyűlést, mint minden esztendőben, november utolsó vasárnapján tartják.

**A Hitelbank érdekes textiltranszakciója.** A külkereskedelmi foorgalom manapság egyedül lehetséges lebonyolításának egyetlen formája az árucsere érdekes tranzakció lebonyolítására ad most alkalmat a Magyar Általános Hitelbanknak, amely a magyar Mezőgazdasági termények külföldön való elhelyezése útján nyersanyaggal fogja ellátni feldolgozó textiliparunkat. A legsúlyosabb helyzetben fonóiparunk volt, amely alig tudta nyersanyagszükségletét ellátni. Most azonban a Hitelbank közreműködésével ez lényegesen könnyebb lesz. A tervezet lényege az az elgondolás, hogy az angliai export legfőbb akadálya az angliai értékvám. Ennek lefizetése alól fogják most az exportöröket mentesíteni. Ennek folytán az Anglia felé máris megindult export és az ebből származott devizaösszegek segítségével a nyerspamutszükséglet fedezhető lesz — 2000 bala pamut máris beszereztetett és pedig oly áron, hogy nemcsak az áremelés volt elkerülhető, hanem a fonodák a fonal árát le is szállíthatták. Ez azért is könnyebben volt keresztülvethető, mert a Hitelbank mindössze 1.4 százalékot számított fel költségeiért és így van remény arra, hogy elegendő és olcsóbb fonal fog mindig rendelkezésre állni.

Szerkesztésért és kiadásért felel:  
**BRÓDY ISTVÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Budapest, VII., Király ucca 3  
XLII. évfolyam 21—24. szám  
1932 november 9  
Viktória-nyomda, VII., Király u. 3